

Palvelusopimus vuodelle 2021

1 Osapuolet

1.1 Heinolan kaupunki (kunta)

1.2 Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä (kuntayhtymä)

2 Palvelusopimuksen tausta ja tarkoitus

Kuntalain (410/2015) 55.1 §:n mukaan kuntayhtymä perustetaan kuntien välisellä valtuustojen hyväksymällä sopimuksella (perussopimus). Perussopimuksessa ilmaistu jäsenkuntien tahto on kuntayhtymän toiminnan lähtökohta.

Kuntayhtymän perussopimuksessa on päätetty, että kuntayhtymä ja kukin jäsenkunta laativat vuosittain palvelusopimuksen. Perussopimuksen 20 §:n mukaan ”Palvelusopimus on yhtymän ja jäsenkunnan välinen vuotuinen sopimus siitä, mitä palveluja yhtymä jäsenkunnalle tuottaa ja kuinka paljon jäsenkunta niistä maksaa. Palvelusopimuksessa tulee esittää keskeiset ennakoidut muutokset toiminnassa ja taloudessa ja henkilöstössä sekä yhtymälle asetettavat yhteiset toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet palvelusopimusta koskevan vuoden osalta. Palvelusopimukset seuraavaa vuotta varten on solmittava kuluvan vuoden kesäkuun loppuun mennessä.”

Voimassa olevan lainsäädännön perusteella kuntayhtymä järjestää erikoissairaanhoidon ja ensihoidon. Toimialueen kunnat (pl. Heinolan kaupunki ja Sysmän kunta) ovat siirtäneet vapaaehtoisesti kuntayhtymälle peruspalveluiden ja ympäristöterveydenhuollon järjestämisvastuun. Lisäksi kuntayhtymä tuottaa muita palveluita. Osakkuusyhtiöt tuottavat osan palveluista.

Kuntayhtymän kuluihin vaikuttavat palveluiden kysyntä, asiakaskohtaisten palvelusuunnitelmien sisällöt sekä palveluiden tuotantokustannukset ja ostohinnat. Palveluiden kysyntään voivat kunta ja kuntayhtymä vaikuttaa yhdessä ja erikseen. Kuntayhtymä palvelee asiakkaitaan kokonaistaloudellisesti edullisella ja vaikuttavalla tavalla sekä järjestää yksittäiset palvelut mahdollisimman alhaisella hinnalla.

Tähän sopimukseen kirjataan tärkeimmät toimenpiteet, joilla kunta ja kuntayhtymä vaikuttavat yhdessä kunnan asukkaita palvelevan julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaan ja talouteen. **Kustannuksien kasvun rajoittaminen ja palvelutuotannon sekä kunnan elinvoiman turvaaminen ovat yhteisiä tavoitteita, joissa onnistuminen vaatii toimia kummaltakin osapuolelta.**

3 Väestön määrä sekä ennuste väestön ja ikärakenteen muutoksista kuntayhtymän toimialueella vuonna 2021

Kuntayhtymän toimialueen asukasluku 31.12.2019 oli 210057. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan kuntayhtymän toimialueen väestön määrä vähenee 637 asukasta vuonna 2021. Työikäisten määrä vähenee 1043 ja alle 20-vuotiaiden vuotiaiden määrä vähenee 504.

Kuntayhtymän laatiman Ikääntyneiden palveluiden ennusteen mukaan vuonna 2021 yli 75-vuotiaiden määrä lisääntyy 1433 asukkaalla, eli 5,8 % (24897 > 26330) ja yli 85-vuotiaiden määrä lisääntyy 163 asukkaalla, eli 2,4 % (6655 > 6818).

Syntyneiden määrän vuonna 2020 ennustetaan olevan 1470, joka on 17 (1,1 %) vähemmän kuin vuonna 2019.

4 Kunnan väestön määrä sekä ennuste väestön ja ikärakenteen muutoksesta

Kunnan asukasluku 31.12.2019 oli 18667. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan vuonna 2021 kunnan väestön määrän muutos on 203 asukasta (-1,1 %).

Kuntayhtymän laatiman Ikääntyneiden palveluiden ennusteen mukaan yli 75-vuotiaiden määrä lisääntyy 5,4 % (2894 > 3050) ja yli 85-vuotiaiden määrä lisääntyy 2,4 % (779 > 798). Syntyneiden määrän vuonna 2020 ennustetaan olevan 90, joka on 8 (-8,2 %) vähemmän kuin vuonna 2019.

THL:n soterahoituksen tarvevakiointin mukaan kunnan tarveindeksi on 1,295.

Heinolan kaupungille toimitetaan arvio ikääntymisen tuomista arvioiduista kustannuksista

5 Kuntayhtymän toiminta ja talous vuonna 2021

Kuntayhtymä järjestää toimialueellaan järjestämisvastuuseensa kuuluvat palvelut lainsäädännön vaatimuksien ja valtakunnallisten linjausten mukaisesti.

THL:n arvion mukaan palvelutarpeen laskennallinen volyymikasvu vuoteen 2030 saakka on keskimäärin 1,13 % vuodessa. Kuntaliiton ja Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan ansiotaso nousee 2,5 prosenttia vuonna 2021. Finanssialan inflaatioennusteiden keskiarvo on 1,4 prosenttia. Vuoden 2020 pandemian kesto ja vaikutukset vuoden 2021 talouteen eivät ole vielä tiedossa.

Yhtymän hallitus on 18.11.2019 hyväksynyt muutosohjelman, joka vaikuttaa kuntayhtymän talouteen vuosina 2020-2024. Muutosohjelmassa arvioidaan kuntayhtymän kulujen nousevan vuodesta 2020 vuoteen 2021 2,6 prosenttia. Ilman muutosohjelman toimenpiteitä kulujen nousun arvioidaan olevan 3,6 prosenttia.

Kuntayhtymän hallitus on 1.6.2020 päättänyt talousarvion lähtökohdista. Tuotoiksi arvioidaan 787,7 miljoonaa euroa. Toimintakulut kasvaisivat 13 miljoonaa euroa 763,8 miljoonasta eurosta 776,8 miljoonaan euroon eli 1,7 prosenttia. Nettorahoituskulut nousisivat 0,6 miljoonasta eurosta 0,9 miljoonaan euroon. Poistot laskisivat 12,6 miljoonasta eurosta

10,2 miljoonaan euroon. Kuntamaksuosuudet kasvaisivat 14,1 miljoonaa euroa 661,9 miljoonasta eurosta 676 miljoonaan euroon eli 2,1 prosenttia.

6 Kuntayhtymän toiminnalliset muutokset kunnan alueella

Kuntayhtymän muutosohjelman ja talousarvion toteuttaminen vaikuttaa palveluiden järjestämiseen ja tuottamiseen.

Heinolan kaupunki ja kuntayhtymä suunnittelevat yhdessä toiminnallisia muutoksia, jos Sanna Marinin hallituksen valmistelema sote-uudistus etenee.

Kuntayhtymän hallitus on 20.1.2020 päättänyt, että sote-keskuspalvelujen tuottamiseksi käynnistetään kilpailutus, jonka tavoitteena on tuottaa palvelut perustettavan yhteisyrityksen kautta kuntayhtymän alueella vuoden 2022 loppuun mennessä. Yksi palveluille asetettava yleinen tavoite on digipalveluiden laajeneva käyttöönotto. Tämä kohta ei suoraan koske Heinolaa, saatetaan tiedoksi.

Kuntayhtymä viestii kuntalaisille toiminnallisista muutoksista.

Päivitetään erillissopimukset: Sopimus lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälinepalveluiden alueellisesta järjestämisestä ja apuvälinekeskuksesta sekä Sopimus vaativan neurologisen osastokuntoutuksen tuottamisesta.

7 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteena on hyvinvoiva päijäthämäläinen. Tavoitteena on, että alueen asukkaiden tarve korjaaviin ja erityisesti erikoissairaanhoidon palveluihin vähenee ja tavoiteltavaa kehitystä voidaan yhdessä seurata.

Toimenpiteitä alueen kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi vahvistamiseksi tehdään kunnissa ja kuntayhtymässä. Vaikuttava ja kustannustehokas hyvinvointia ja terveyttä edistävät työskentely edellyttää toimivia yhteistyörakenteita, alueellista johtamista sekä tietoperusteista, strategista toiminnan suunnittelua.

Kunnan ja kuntayhtymän hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vahvistamisen toimenpiteiksi sovitaan järjestämissuunnitelman uudistaminen ja laatiminen valtuustokaudelle 2021-2024, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamisrakenteen vahvistaminen ja sen mukaisen toiminnan käynnistäminen sekä yhdyspintarakenteen ja monialaisen yhteistyön johtamisen kehittäminen.

7.1 Keskeiset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhdyspinnat

Keskeisiä kunnan ja kuntayhtymän yhdyspintoja ovat asumisen yhdyspinta, lapsiperhepalvelujen yhdyspinta, työllisyysneuvonnan yhdyspinta, kotouttamisen yhdyspinta, ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön sekä perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn yhdyspinta sekä osallistumis- ja vaikuttamistoimielinten yhdyspinta.

Kuntayhtymä ja kunta osoittavat edustajansa yhdyspintakohtaisiin yhteistyöverkostoihin. Yhteistyöverkostoihin kutsutaan mukaan myös muita toimijoita kuten järjestöjä, seurakunta, yksityisiä palveluntuottajia ja alueen väestön ja asiakkaiden edustajia. Yhteistyöverkostoihin nimetään vastuutaho. Hyte-työn alueellista koordinaatiota kehitetään yhteistyössä.

Kuntien ja kuntayhtymän välisten keskeisten yhdyspintojen tavoitteet ja tavoitteiden saavuttamiseksi määritellyt toimenpiteet on määritelty palvelusopimuksen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen *liitteessä*.

7.2 Kuntayhtymän alueen kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet

Alueen kunnat ja kuntayhtymä ovat yhdessä valinneet neljä maakunnallista hyvinvointia ja terveyden edistämistä tukevaa painopistealuetta, joiden toteutumista tukeviin toimenpiteisiin kunta ja kuntayhtymä yhdessä sitoutuvat.

Alueelle valitut painopistealueet ovat mielen hyvinvointi, osallisuus ja yhteisöllisyys, arjen turvallisuus sekä päihteettömyys ja terveelliset elämäntavat. Valitut painopistealueet ja niiden saavuttamiseksi sovitut toimenpiteet on esitelty palvelusopimuksen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen *liitteessä*.

8 Kunnan ja kuntayhtymän yhteistyö toimitiloissa ja tukipalveluissa

8.1 Toimitilat

Tarvittaessa kunta ja kuntayhtymä suunnittelevat ja toteuttavat yhdessä kunnan alueella olevien toimitilojen järjestelyitä vuonna 2021.

8.2 Tukipalvelut

Kunnan kuntayhtymälle tuottamat tukipalvelut hinnoitellaan siten, että hinta on korkeintaan markkinahinnan tasolla. Markkinahinta on yleisesti toteutuva kauppahinta, eli hinta, jossa kysyntä ja tarjonta kohtaavat. Tarvittaessa palvelusopimuksia muutetaan.

8.3 Tukipalveluyhtiöt

Kuntayhtymä vaikuttaa osaltaan siihen, että sidosyksikköasemassa olevilla yhtiöillä on mahdollisuus päästä niille asetettuihin hinnoittelu- ja kannattavuustavoitteisiin. Kunta tukipalveluyhtiön omistajana ohjaa yhtiötä siten, että yhtiön tarjoamien palveluiden hinnat ovat korkeintaan markkinahinnan tasolla. Palvelusopimuksia voidaan muuttaa ja tarvittaessa kuntayhtymä kilpailuttaa palveluiden tuottajia, kuitenkin yhtiöiden muita omistajia siitä ennakkoinformoiden.

9 Jäsenkunnan maksuosuus

Kuntayhtymän talousarviosta vuodelle 2021 päätetään vuoden 2020 loppuun mennessä. Talousarviossa on jäsenkuntien maksuosuudet erittelevä osio. Vuoden 2021 kuntamaksuosuuksien summa jaetaan kunnittain vuoden 2020 talousarvion mukaisissa suhteissa.

Kuntayhtymän hallitus on päättänyt 1.6.2020 vuoden 2021 talousarvion lähtökohdista. Kuntamaksuosuuksien summa on 676 miljoonaa euroa, josta Heinolan kaupungin maksuosuus on 25 532 702 euroa. Kaupungille toimitetaan tieto myös maksuosuuden jakautumisesta seuraaviin osa-alueisiin ennen talousarvion hyväksymistä: ESH, Päivystyskeskus, Ensihoitokeskus, Ympäristöterveydenhuolto.

Kuntamaksuosuus on ennakkolaskutuksen pohja. Lopullinen maksuosuus määräytyy palveluiden käytön ja kuntien maksuvastuulla olevien kuntayhtymän kokonaiskulujen perusteella. Kuntamaksuosuuden toteutuminen edellyttää kuntayhtymän talousarvion toteutusta ja ettei ennakoimattomia kuluja synny.

Kuntayhtymä ja kunta käyvät tarvittaessa palvelusopimuksen tarkistusneuvottelun kuntayhtymän vuoden 2021 talousarvioesityksen valmistuttua. Mikäli vuoden 2021 aikana maksuosuuden ennustetaan ylittyvän, järjestetään perussopimuksen 24 §:n 9 momentin mukainen neuvottelu.

10 Raportointi ja muutokset palvelusopimukseen

Palvelusopimuksen toteutumista seurataan kuntayhtymän kuukausi- ja osavuosikatsauksissa. Palvelusopimukseen voidaan tehdä muutoksia sopimuskauden aikana toiminnan ja talouden merkittävien poikkeumien perusteella.

Toiminnan ja talouden toteumaa arvioidaan seuraavan vuoden palvelusopimuksen laadinnan yhteydessä.

11 Päiväys ja allekirjoitukset

.2020

Jari Parkkonen
kaupunginjohtaja
Heinolan kaupunki

Marina Erhola
toimitusjohtaja
Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä